

अत्र आसुरविवाहनिंदायां ॥ १७ ॥ १८ ॥ कालसाहचये कालसञ्चारये ॥ १९ ॥ २० ॥ अयोषोबलात्कृत्वाहरणशिला नाराक्षसानां ॥ २१ ॥ एतानपि निंदति वक्ष्यामिति बलतो वश्यां न तु स्वच्छंदत इत्यर्थः ॥ २२ ॥ अल्यो
 पिपक्षुरपि ॥ २३ ॥ इति अनुशासनपर्वणिनेलकंठेयेभारतभाबदीपेपंच चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४५ ॥ ॥ ४६ ॥ प्राचेतसस्यदक्षस्य ज्ञातयः कन्यापक्षीयाः स्वयेनादत्तेः ध्वजकन्यालंकारार्थमिच्छेति स
 अत्र गाथाय मोदीताः कीर्तयंति पुराविदः ॥ धर्मज्ञाधर्मज्ञास्त्रेषु निबद्धाधर्मसेतुषु ॥ १७ ॥ यो मनुष्यः स्वकंपुत्रं विष्नीय धनमिच्छति ॥ कन्यावाजी वितार्थो ययः श्रु
 त्वेन प्रयच्छति ॥ १८ ॥ सप्तावरे महाघोर निरये कालसाहचये ॥ स्वेदं मूत्रं पुरीषं च तस्मिन्मूढः समश्नुते ॥ १९ ॥ आर्षेणो मिथुनं शक्रं केचिदाहुर्मृषैव तत ॥ अल्यो
 बाबहुवाराजन् विक्रयस्तावदेव सः ॥ २० ॥ यद्यप्यान्विरितः कैश्चिन्नेषधर्मः सनातनः ॥ अन्येषामपि दृश्यंते लोकतः संप्रवृत्तयः ॥ २१ ॥ वशो कुमारीं बलतो ये
 तां समुपभ्रंजते ॥ एते पापस्य कर्तारस्तमस्यं धेच चो रते ॥ २२ ॥ अन्योऽप्यथ न विक्रेयो मनुष्यः किंपुनः प्रजाः ॥ अधर्ममूलैर्हि धनैस्ते न धर्माथ कश्चन ॥ २३ ॥
 इति श्रीमहा० अनुशा० सनिकेप० दानधर्मे विवाहधर्मे यमगाथा नाम पंच चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४५ ॥ ॥ ४६ ॥ भीष्म उवाच प्राचेतसस्य वच
 ने कीर्तयंति पुराविदः ॥ यस्याः किंचिन्नादत्ते ज्ञातयो न स विप्रयः ॥ १ ॥ अहं गतं तत्कुमारीणां मानुषोऽस्य च तं मे च न त ॥ सर्वे च प्रतिदेयं स्यात्कन्यायै तदज्ञो
 षतः ॥ २ ॥ पितृभिश्चोत्तृभिश्चापि च शरैरथ देवैरः ॥ पूज्या भूषयितव्याश्च बहुकल्याणमीप्सुभिः ॥ ३ ॥ यदि वै स्त्री न रोचेत पुमांसे न प्रमोदयेत् ॥ अ
 प्रमोदात्पुनः पुंसः प्रजनो न प्रवर्धते ॥ ४ ॥ पूज्या ललयितव्याश्च स्थियो नित्यं जननाधिप ॥ स्त्रियो यत्र च पूज्यं ते रमेते तत्र देवताः ॥ ५ ॥ अपृजिताश्च यत्रै
 ताः सर्वास्तत्राफलाः क्रियाः ॥ तदांचैतत्कुलं नास्ति यदा शोचंति नामयः ॥ ६ ॥ जामीवाप्तानि गेहानि निष्कुत्तानीव कृत्यया ॥ नैव भोति न वर्धते श्रिया
 हीनानि पार्थिव ॥ ७ ॥ स्त्रियः पुमां परिददे मनुजिगमिषुर्दिवं ॥ अबलाः स्वल्मू कोपीनाः स हृदः सत्यजिष्ठावः ॥ ८ ॥ ईर्ष्यवो मानकामाश्च चंडाश्च स
 हृदोऽबुधाः ॥ स्त्रियस्तु मानमर्हंति तामानयत मानवाः ॥ ९ ॥ स्त्री प्रत्ययो हि वै धर्मो रतिभोगाश्च केवलम् ॥ परिचर्यो न मस्कारस्तदायता भवं तु वः ॥ १० ॥
 उत्सादनमपत्यस्य जातस्य परिपालनं ॥ प्रीत्यर्थं लोकयात्रायाः पश्यत स्त्री निबन्धनं ॥ ११ ॥ संमान्यमानांश्चैतानि हि सर्वकार्योपयवाप्यथ ॥ विदेहराजदु
 हिताच्चात्र भ्लोकमगायत ॥ १२ ॥ नास्ति यज्ञक्रिया काचिन् न श्राद्धं नोपवासकं ॥ धर्मः स्वभर्तृश्रृषानया स्वर्गे न यत्यत ॥ १३ ॥

विक्रयो न भवतीत्यर्थः ॥ ११ ॥ २ ॥ ३ ॥ नरो च तेन कामयेत् न प्रमोदयेत्कामुं न कुरीत् प्रजनः संततिः ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ स्वल्प ईषदाया सेन अपनेयः कोपीनो गुह्याच्छादनपदयासो मद्योदापी इत्यर्थः स
 हृदः सौहार्दयुक्ताः न बुध्यन्त इत्यबुधाः ॥ ८ ॥ ९ ॥ स्त्री प्रत्ययः स्त्री हि तु वः ॥ १० ॥ ११ ॥ अत्र स्त्रीधर्मविषये ॥ १२ ॥ १३ ॥